

اپرکس یا اریتروپویتین فوترکیب

علت مصرف: اکثر بیماران مبتلا به نارسایی کلیه که به مدت طولانی دچار اختلال عمل کرد کلیه هستند مبتلا به کم خونی می شوند. کم خونی به دلیل کاهش ترشح هورمون اریتروپویتین است که ۹۰ درصد آن در غده فوق کلیه ساخته و ترشح می شود و با تاثیر بر مغز استخوان باعث افزایش تولید گلبول های قرمز خون می گردد. این دارو جهت جبران و اصلاح کم خونی ایجاد شده و مورد استفاده قرار می گیرد.

عوارض دارو: با مصرف بیش از اندازه اپرکس غلظت خون افزایش می یابد که می تواند موجب از کار افتادن فیستول گردد. بنابراین از تزریق خودسرانه و یا تغییر دوز آن اجتناب کنید. تزریق اپرکس باعث افزایش فشار خون شده که در نتیجه از تزریق آن در زمانی که فشار خون بالای ۱۶۰ میلی متر جیوه است باید خودداری شود.

نکات قابل توجه:

✓ این دارو باید در درجه حرارت ۲-۸ درجه سانتی گراد نگهداری و از یخ زدگی آن جلوگیری شود.

✓ رنگ محلول باید شفاف باشد. کدورت یا رنگی شدن دارو و مشاهده ذرات معلق و یا کف، دارو را مصرف نکنید

✓ از مخلوط کردن آن با داروها و رقیق کردن آن خودداری کرد.

✓ دارو در یخچال نگهداری شود و از یخ زدگی و تابش مستقیم نور خورشید محافظت شود.

✓ قبل از تزریق فشار خون کنترل شود و در صورت فشار بالای ۱۶۰ میلی متر جیوه دارو تزریق نشود.

نحوه مصرف: اپرکس می تواند به صورت داخل وریدی، زیرجلدی و داخل پریتون تزریق شود. در تزریق زیرجلدی حداکثر حجم تزریقی باید ۱ سی سی باشد. حجم های بیش تر در مکان های دیگر تزریق شود. محل تزریق بازوها و دیواره قدامی شکم می باشد که به طور متناوب تغییر می یابد.

در صورت طولانی بودن مسیر یا گرم بودن هوا بهتر است جهت خنک نگه داشتن دارو از یخ ولی نه به طور مستقیم استفاده شود در زمان تزریق بهتر است پس از خارج کردن آن از یخچال صبر کنید تا دمای آن با دمای اتاق یکسان شود. البته دور از هر نوع منبع نوری یا گرما باشد این زمان حدود ۱۵-۳۰ دقیقه طول می کشد و نباید بیشتر از ۶۰ دقیقه در دمای اتاق نگهداری شود.

ونوفر (مکمل آهن)

علت مصرف: این دارو از ترکیبات آهن و ضد کم خونی می باشد.

عوارض دارو: افت فشار خون (در صورت تزریق سریع)، تغییر موقت حس چشایی، تهوع، ایجاد شوک و احساس طعم فلز در دهان می باشد.

نحوه مصرف: تزریق وریدی بهترین روش تزریق ونوفر می باشد. که توصیه می شود هر میلی لیتر آن در ۲۰ میلی لیتر سرم نرمال سالین رقیق شود.

نکات قابل توجه:

✓ ونوفر نیازی به نگهداری در یخچال ندارد.

✓ داروی رقیق نشده، داخل رگ سریع تزریق نشود.

✓ در زمان تجویز قرص آهن قطع شود

✓ ونوفر با هیچ دارویی نباید مخلوط شود.

کربنات کلسیم

موارد مصرف: این دارو به صورت مکمل غذایی هنگامی که دریافت کلسیم ممکن است ناکافی باشد مصرف می شود. هم چنین در نارسایی کلیه به دلیل افزایش فسفر خون، این دارو استفاده می شود زیرا این دارو در دستگاه گوارش به فسفات متصل می شود و مانع جذب آن می گردد.

عوارض: یبوست، تهوع، تشنگی و پرادراری از عوارض این دارو است.

نکات قابل توجه:

✓ در صورت بروز علائمی نظیر بی‌اشتهایی، تکرر ادرار، خشکی دهان، گیجی و هذیان که نشان دهنده افزایش بیش از حد کلسیم در بدن است باید سریعاً به پزشک خود مراجعه کنید.

✓ اگر هدف از درمان اصلاح کلسیم است باید دارو را یک ساعت بعد از غذا و با یک لیوان پر از آب میل کنید.

✓ اگر هدف اصلاح فسفر است دارو باید وسط غذا میل شود.

✓ آنتی‌بیوتیک‌ها و آهن جذب خوراکی کلسیم را مختل می‌کنند، به همین دلیل با فاصله زمانی از هم مصرف شود.

رناژل

موارد مصرف: این دارو یک فسفر باندر

(به فسفر مواد غذایی متصل می‌گردد)

است، که ترکیب یا باند شدن آن با فسفر آن را از طریق دستگاه گوارش دفع می‌کند و مانع جذب فسفر می‌شود.

عوارض: عوارض جانبی رناژل و کربنات کلسیم تقریباً شبیه هم می‌باشد. ولی در رناژل عوارض گوارش مثل یبوست کمتر دیده می‌شود.

نکات قابل توجه: باید مصرف مواد خوراکی حاوی فسفر نظیر آجیل و لبنیات (ماست، دوغ، شیر، کشک و...) تقلیل یابد.
فاصله مصرف رناژل با داروهای ضد تشنج، وارفارین و سیپروفلوکساسین باید حداقل ۳-۱ ساعت باشد.

کلسی تریول یا روکاترول

مکانیسم اثر: کلسی تریول فرم فعال شده ویتامین D است که متابولیسم کلسیم و فسفات را تحت تاثیر قرار می‌دهد.

دوز دارو: در بیماران دیالیزی براساس میزان کلسیم و فسفر خون تنظیم می‌شود. در صورت نیاز بعد از هر همودیالیز و یا روزانه تجویز می‌شود.

مهم‌ترین عارضه: افزایش بیش از حد کلسیم می‌باشد که با کنترل دوره‌ای کلسیم می‌توان از آن جلوگیری کرد.

واحد ارتقا سلامت بیمارستان شریعتی کرج نرسیده به ماهدشت

تهیه شده خرداد ۱۳۹۸ و بازنگری خرداد ۱۴۰۴

گروه هدف: کلیه مراجعین

برای کسب اطلاعات بیشتر با شماره ۰۲۶۳۷۳۰۵۰۰ تماس بگیرید

منبع: بروزر و سودارث

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی البرز

بیمارستان دکتر علی شریعتی

داروهای مصرفی در بیماران دیالیزی

